Ն. 4746 — 1881 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 18 ՇԻՄԱՍ 22 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 30 ՇԻՄԱՍ — Ն. 4746

ՏԻԱԳԼՈՒ

Իսթանպոլ իյին
Պիր սենե մէհիթիյէ 3
Ալթը այ » 4
Իկի » » 2

Պիր նիւսխէ 20 փարա։

Թաշրաբար իյին
Պիր սենե, մէհիթիյէ 10
Ալթը այ » 5
Բոլթա իւճրէթի պէզէ այիտ տիր։

20 ՓԱՐԱ.

Պանսպտամի Էֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻՒ ԷՐՃԻԵԱՍ

ԻԼԱՆԼԱՐ

Պիրինճի տէֆա իյին սաթըրը 3 ղ.
Իքինճի » » » 2 ղ.
Դէյիւնճիւ » » » 1 ղ.

Իլան սըրասընա գէնուլմասան իլանաթ ու իխթարաթըն սաթըրը 5 ղ.

Մէքթուպլար Կ. Թ. Փանոսեան իսմինէ եազըլըր
Իսթանպոլտա, Գալաթատա Բէնշէնպիհ-պազարընտա իքնի խանընտա Ն. 41։

20 ՓԱՐԱ.

ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 30 ՇԻՄԱՍ.

ՀԻՋՐԻ ՍԱԿԱՆ ՏԱՐԻՆԵՐԸ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 18 ՇԻՄԱՍ։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Վաշինկթոն, 29 սեպտ.

Բէյսի եէտիտ Մ. Արթիւրիւ գաթ իթմէեէ սարթը իգտամ իթմէքտէ օլան պիր եէմիյեէթի խաֆիեէեէ տայիր բոլիսէ իխպարաթ վուգու պուլմուշ տուր։

Նիւ-Եօրք, 29 սեպտ.

Անքօրիա վաբօրուլլա խամ նամալիմ գալան սայիր պիր վաբօր պէյնինտէ միւսատէմէ վուգու պուլուպ, սէֆինէյի մէճհուլէ սուեա պաթմըշ իսէ տէ, ֆէրսը վահիտ գուրթուլամաքը տըր։

Բէթերսպուրկ, 29 սեպտ.

Ռուսիյէյի միրիյէ մուտիրի Մ. Թօրնէր սախրէն Պապը Ալի իլէ այշլան մուխապէրթը մալիյէտէ, Մ. Նօվիկօֆա մուապէրթը մալիյէտէ, Մ. Նօվիկօֆա մուավէնէթ իթմէք մէմուրիյէթիյլէ, կէլէճէք հաֆթա Տէրիսաատէթէ ազիմէթ իտէճէք տիր։

(ԼՈՆԴՐԱ ՀԵՌԱԳՐԱՖԱՐԱՆԻՆ ԹԷԼԷՖՈՆԱՅԻՆ)

Լօնտրա, 27 սեպտ.

Իրլանտատա հէյէճան պէր տէվամ տըր։ Իրլանտալու բիսգօպոսլար, միւթէհիրլէրի զիւրբա գանունունտան իսթիֆատէյ թէշվիգ, վէ պունտան հասըլ օլաճագ ֆէվայիտի պէեան իթմէքտէ, վէ էհալիյի խաֆի չիրքէթլէրին տէսայիսի ալէյհինէ խպազ (յանտըրմագ) իլէ, անլէրին մէմուրիյնի մէֆսէտլէրիյլէ միւնասէպաթտա պուլունուլմասը, վէ հէյէճանը էհալիյի թէսկին իչին, աֆվը ումումի իհսանը՝ Հ. Բ. ՄԷՐ Բ. Բ. յէ իտիեօրլար։

Բէթերսպուրկ, 27 սեպտ.

Մոսքուա չարշուսու տիւնքի կիւն միհթէրէք օլմուշ տուր։

Էմթաա իլէ մէմնու պիր չոջ մաղազալար քիլ օլուպ իքի միլեօն պէշ եիւզ պին ռուպլիէ գատար զարար վէ զիեան վուգու պուլմուշ տուր։

Բէչթա, 27 սեպտ.

Պու ագշամ Սվոթրիա իմբէրաթօրու պիզզոթ Մաճարիսթան մէպուսան մէճլիսինի քիւշատ իթմիշ տիր։

Միչարիէյհին նութգունտա, տէվլէթլէրին էֆքեարը իթիլաֆճուանէլէրի իլզերինէ մէպնա պուլունան սուլ ու սէլիմին տէվամը հագդընտա իսմիտի գաթիսինի պէեան էյլէմիշ տիր։

Հալէպ, 27 սեպտ.

Վալի փաշա հազրէթլէրի, մէքթուպճույու աղա իլէ, ումումու մէմնուն էյլէմիշ տիր։ Էշրէֆ պէյին միւտայիի ումումի վէքիլի օլտուղու խապէրի խօշնուտսուզլուղու մուճիպ օլմուշ տուր։

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՅԷ

Մալիեէ միւխթէլիֆ գօմիսիօնու, օնունճու տէֆա օլարագ, տիւնքի կիւն, Շուրայի տէվլէթի տայիրէսինտէ ագտը իճթիմա էյլէմիշ, վէ միւզաքէրաթ, սահթ տօգուզա գատար միւմթէտ պուլունմուշ տուր։

Իշպու իճթիմատա, մալիեէ միւսթէշարը սթուֆէթլու Վէթէնտօրֆ էֆէնտի հազրէթլէրի իլէ, Խարիճիեէ միւշավիրի սատատէթլու Ղօշէր էֆէնտի հազրէթլէրի, վէ Իթալեա տայինլէրի վէքիլի հազրը պուլունմուշլար տըր։

Տիւն զաթը հազրէթի վէքեալէթնամէսի, վէ Տախիլիեէ նազիրը իսպհէթլու տէվլէթլու Մահմուտ Նէսիմ բաշա, վէ Խարիճիեէ նազիրը տէվլէթլու Ասքմ բաշա, վէ Ալիեէ նազիրը տէվլէթլու ճէվատէթ բաշա, վէ էվգաֆ նազիրը տէվլէթլու Սուպհի բաշա հազրէթլէրի, մագամը ալիէրինէ կէլմէմիշ օլտուղլարընտան, հէյեէթի վիքէլայի ֆիխամ հազարաթընէն, մալէֆնի հիւմմեեունտա պուլունտուգլարը զանն օլունմուշ տուր։

Օրման վէ մէսատին մէքթէպի միւտիրի Հէրիմեան Մկրտիչ էֆէնտի, մէքթէպի մէզպուր բրօկրամընա մուխթալիֆ պիր նէպամաթ քիթապը ինչա վէ թէէլիֆ էյլէեուպ, մէյսանը ինթիշարա վազ իթմիշ, վէ իշպու էսէր, իլմի նէպամաթ վէ թէշխիսի ախշապ խամիյլէ միսէմմա պուլունմուշ տուր։

Ճէրմանէեի Հավատիսին խապէր ալաբաղընա կէօրէ, Պիսիքաէրէ պէ. լեանեէ տայիրէսի, Օրթա-չէշմէսինտէն, ԵԷնիմահալլէեէ գատար միմթէտ օլան եօլուն եէնիտէն թանզիմ ու թէսվիեէսինէ միպաշէրէթի օլունմասընա գարար վիրմիշ տիր։

Էնգարէտէ չէքիրկէ խասարընտան միւսապ օլանարա, իսնէ իշին պիր գօմիսիեօն թէշէքքիլ իսէրէք, տէվլէթլու Ապտիւլ Բահման բաշա հազրէթլէրի ռէյիս նասպ իսիրմիշ իսի, պու քէրրէ պա իրատէյի Ալիեէ, միւսապիյինէ էսմանը վիրաեէթ մալ սանաբաղընտան թէէսիեէ օլունմագ իզրէ, հէմ ճիվար պուլունան էլվիեէտէն, աշոր մալի օլարագ դախիլէ իթա օլունաճաղը հէտիսէմի տիր։

Պաղը Պէյօղլու սարրաֆլարը իքի կիւնտէն պէրու ուֆագ ագչէ գէյմէթինի եիւքսէլթմիշ օլտուղլարընտան, էվվէլտէն պիր մէճիսիեէտէ 30 բարա զայլ իսիլիր իքէն, չիմաի պիր ղուրուշ զայլ իթմէք իգթիզա իսիեօր իմիշ։

Պու կիւնլէրտէ Ամէրիգատան իչ կէմի, եիկիրմի տէօրթ պին սանարգ վէ իքի պին վարիլեա բէթրօլ կէթիրմիշ օլտուղլարընտան, շէհրիմիզտէ մէզքիւր մաթաքն մէզգատարը զիեատէսիյլէ չօղալմըշ տըր։

Օգոստոս աեընտա Ամէրիգաեա հիճրէթ իտէնլէրին միգտարը 56 պին 744 նուֆուս օլմուշ տուր։

Ամէրիգա ռէյիսի ճիւմհիրու Կարֆիլտին վէֆաթը չու վէճհլէ նագլ օլունուր։

Ալաֆրանկա սեպտեմբերին 19ընտա, ախշամըն սահթ օնունտան ճիւզիճէ էվվէլ, տօքթօր Պրիս հաթանըն նէզտինէ ազիմէթ իթմէքտէ, Դապղընտա սագդզա պէ տարգըզա 106 տարպա պուլուպ, վէ կիճէյի բահաթարզ կէչիրէճէկկինէ տարա պիր էմարէ պուլունմասերպ, ռէյիսէ, պիհուզուրլուղու վա՞ր մը տէյի, սիւալ իթտիքտէ, Մ. Կարֆիլա «հիչ պիր կէօնտ պիհուզուրլուղում եօք» տէտի։

Ճիւզի միւտէթ սոնրա, միչարիլէյհ հախթա պաշլատը ուեումարա։ Սահթ օնու օն տագբգա կէչրէք ուեանը վէ տէտի քի, պիր ղիթիրապը ազիմ հիսս իտիեօր իմ։ Այնի վագթտա էլինի գալկինին իզերինէ կէօթիրմէքտէ իմ։

Տօքթօր Պրիս տէրհալ չաղրըլարգտա պագտը քի ռէյիսին նապզը իթմանեօր, վէ գալինտէ հարէքէթլար տէեու հիսս օլունմասեօր իտի։ Իթէագդըպկէն ռէյիսին ֆէվվի օլտուղունու իշտա իթտիկինտէ, կիթմանէ մէսաֆէսինի պուլունտուգլարը զանն օլունմուշ տուր։

Գաղը Պէյօղլու սարրաֆլարը իքի կիւնտէն պէրու ուֆագ ագչէ գէյմէթինի եիւքսէլթմիշ օլտուղլարընտան, էվվէլտէն պիր մէճիսիեէտէ 30 բարա զայլ իսիլիր իքէն, չիմաի պիր ղուրուշ զայլ իթմէք իգթիզա իսիեօր իմիշ։

Պու կիւնլէրտէ Ամէրիգատան իչ կէմի, եիկիրմի տէօրթ պին սանարգ վէ իքի պին վարիլեա բէթրօլ կէթիրմիշ օլտուղլարընտան, շէհրիմիզտէ մէզքիւր մաթաքն մէզգատարը զիեատէսիյլէ չօղալմըշ տըր։

Օգոստոս աեընտա Ամէրիգաեա հիճրէթ իտէնլէրին միգտարը 56 պին 744 նուֆուս օլմուշ տուր։

Ամէրիգա ռէյիսի ճիւմհիրու Կարֆիլտին վէֆաթը չու վէճհլէ նագլ օլունուր։

Ալաֆրանկա սեպտեմբերին 19ընտա, ախշամըն սահթ օնունտան ճիւզիճէ էվվէլ, տօքթօր Պրիս հաթանըն նէզտինէ ազիմէթ իթմէքտէ, Դապղընտա սագդզա պէ տարգըզա 106 տարպա պուլուպ, վէ կիճէյի բահաթարզ կէչիրէճէկկինէ տարա պիր էմարէ պուլունմասերպ, ռէյիսէ, պիհուզուրլուղու վա՞ր մը տէյի, սիւալ իթտիքտէ, Մ. Կարֆիլա «հիչ պիր կէօնտ պիհուզուրլուղում եօք» տէտի։

Ճիւզի միւտէթ սոնրա, միչարիլէյհ հախթա պաշլատը ուեումարա։ Սահթ օնու օն տագբգա կէչրէք ուեանը վէ տէտի քի, պիր ղիթիրապը ազիմ հիսս իտիեօր իմ։ Այնի վագթտա էլինի գալկինին իզերինէ կէօթիրմէքտէ իմ։

Տօքթօր Պրիս տէրհալ չաղրըլարգտա պագտը քի ռէյիսին նապզը իթմանեօր, վէ գալինտէ հարէքէթլար տէեու հիսս օլունմասեօր իտի։ Իթէագդըպկէն ռէյիսին ֆէվվի օլտուղունու իշտա իթտիկինտէ, կիթմանէ մէսաֆէսինի պուլունտուգլարը զանն օլունմուշ տուր։

—

Ռումէլի շրէմնարֆէրինին, պուրութխանէ բիչիեեհիրնտան միւրուրի, վէ Ա. յանէֆանտա տուրլու էնտասընտա, մէզքիւր պարութխանէ ճիվարընտա չիտտէթլէ էթրաֆտաթէշ սաչմագտա օլտուղլարը, վէ պու իսէ պիր թագըմ գուրու օթարա սիրաեէթ իտէրէք, էթրաֆտա չիրաբէբաշ օլմագտա օլուպ, մաղլուպ պունան պարութխանէճէ տախի թէհլիքէտէն ռահիմ պուլունմասընը հասէպի իլէ, խուսուսու մէզքիւրուն բիչնազարը թէտարգա ալընմասը, Թօքխանէյի ամիրէտէն վուգու պուլան միւրաճաաթ իզէրինէ, հարպիեէ նէզարէթի ճէլիլինէ էսինտէն թիմուր եօլ իտարէսինէ իշարը քէֆիյէթ օլունմուշ, վէ իտարէի մէզքիւրէտէն տախի, պու հալ եալընըզ չրմէնարֆէրտէն հուսուլ պուլմասերպ, սալը ճէտիտէ պիր ան էվվէլ թազէ օթ եէթիշտիրմէք իզրէ, էքսէր չօպանլար թարաֆընտան իգա իտիլմէքտէ օլտուղու խապէր վէրիլմէսի իզէրինէ, կէրէք չրմէնարֆէր մէէմուրլարընտան մէզքիւր հավալիտէ սիրաթլէ հարէքէթ իտէնլէրի, չէտիտէն մէտուլ վէ մուաթապ թուրթուլմալարը խուսուսունա գարար վերիլէրէք, քէֆիյէթ լազըմ կէլէնլէրէ պիլտիրիլտիկի մէսմու տուր։

—

Բաթրիարխանէտէն օլունան խաթիսա իզէրինէ, Արզնիտէ էրմէնիլէր ալէյհինէ մէզալիմ վէ թէատարեեսա տայիր, սէրբան թէֆթիշատ քիշատ իթմէսինէ, Պապը Ալի, Տիարպէքիր միւտարիի ումումիսինէ էվամիր իրսալ իթմիշ տիր։

—

Եէպին-գարահիսար մատէնլէր միւհէնտիսի Մ. Շարլը կէչէն հաֆթա, Մարսիլեա փօսթասը իլէ չէհրիմիզէ վասլ օլմուշ տուր։

—

Խբտիվի սապէգ Իսմայիլ բաշա հազրէթլէրի, Միլան վէ Վէնէտիքտէն կէչէրէք, ալաֆրանկա սեպտ. տիպէր Մ. Կարֆիլտի վէ սայիր տօգթօրլարը չաղրըմաեա։

Նէզի ռուհ (հոգեվարք) սահթ 10 տագբգա 30ա գատար տէվամ իթտիր։ Օն պու չուգուրհէքիմլէրէ էյսին վէֆաթընը իլան իթտիրէր։

Սահթ 11 վէ տագբգա 30ատա, գապինէթօ ազալարը մէճլիստէ միւճթէմի օլարագ, Վինտօմ, Հունթ, Ճէյմս, Մայիրիզ, վէ Գրրգ փուտ, իմզալարը յու ռէյիսի սանի Արթիւրէ, շու սթիտէքի թէէկրաֆը քէշիտէ էյլէտիրէր։

«Ռէյիսին ազմի տարի պագա էյլէտիկի խապերինի սիզէ թէպլիղ իթմէք վազիֆէյի միւքէատէրէսիյլէ միւքէլլէֆ օլուպ, վագբի կէչիրմէքտէն, Մէմալիքի-Միւճթէմէա ռէյիսի մագամընա իճրայի թահլիլի իթմէնիզի թալէպ իտէրիզ։ Պումատտէեէ տայիր սիզին էֆքեարընը, պիզիմ էֆքեարրմըզը հէմ. տէն պուլունուրսա, եարբն սապահ իլգ վաբօրլա պուրաեա թէշրիֆէ հիմմէթի ալիեէնիզ, պիզի մէսուա գլաճագ տըր։»

—

Էվվէլրի կիւն, Շուրայի տէվլէթ հէյեէթի քիրամին հազիրան մատշը իթա օլունմուշ տուր։

—

Ռումէլի շրէմնարֆէրինին, պուրութխանէ բիչիեեհիրնտան միւրուրի, վէ Ա. յանէֆանտա տուրլու էնտասընտա, մէզքիւր պարութխանէ ճիվարընտա չիտտէթլէ էթրաֆտաթէշ սաչմագտա օլտուղլարը, վէ պու իսէ պիր թագըմ գուրու օթարա սիրաեէթ իտէրէք, էթրաֆտա չիրաբէբաշ օլմագտա օլուպ, մաղլուպ պունան պարութխանէճէ տախի թէհլիքէտէն ռահիմ պուլունմասընը հասէպի իլէ, խուսուսու մէզքիւրուն բիչնազարը թէտարգա ալընմասը, Թօքխանէյի ամիրէտէն վուգու պուլան միւրաճաաթ իզէրինէ, հարպիեէ նէզարէթի ճէլիլինէ էսինտէն թիմուր եօլ իտարէսինէ իշարը քէֆիյէթ օլունմուշ, վէ իտարէի մէզքիւրէտէն տախի, պու հալ եալընըզ չրմէնարֆէրտէն հուսուլ պուլմասերպ, սալը ճէտիտէ պիր ան էվվէլ թազէ օթ եէթիշտիրմէք իզրէ, էքսէր չօպանլար թարաֆընտան իգա իտիլմէքտէ օլտուղու խապէր վէրիլմէսի իզէրինէ, կէրէք չրմէնարֆէր մէէմուրլարընտան մէզքիւր հավալիտէ սիրաթլէ հարէքէթ իտէնլէրի, չէտիտէն մէտուլ վէ մուաթապ թուրթուլմալարը խուսուսունա գարար վերիլէրէք, քէֆիյէթ լազըմ կէլէնլէրէ պիլտիրիլտիկի մէսմու տուր։

—

Բաթրիարխանէտէն օլունան խաթիսա իզէրինէ, Արզնիտէ էրմէնիլէր ալէյհինէ մէզալիմ վէ թէատարեեսա տայիր, սէրբան թէֆթիշատ քիշատ իթմէսինէ, Պապը Ալի, Տիարպէքիր միւտարիի ումումիսինէ էվամիր իրսալ իթմիշ տիր։

—

Եէպին-գարահիսար մատէնլէր միւհէնտիսի Մ. Շարլը կէչէն հաֆթա, Մարսիլեա փօսթասը իլէ չէհրիմիզէ վասլ օլմուշ տուր։

—

Խբտիվի սապէգ Իսմայիլ բաշա հազրէթլէրի, Միլան վէ Վէնէտիքտէն կէչէրէք, ալաֆրանկա սեպտ. օն տօգուզունճու կիւնիւ Թուրինէ վասլ օլմուշլար տըր։

—

Շիրքէթի-Խայիրիյէսինին, մէվճուտ օլան վաբօր, վէ քեաֆիֆէյի էշեա վէ ավայիտի, ֆէրաղ վէ ֆիրուխթ իթմէք իչիւն, չէնտ զէվաթտան միւրէթթէպ պիր հէյեէթլէ, մուխապէրաթա կիրմիշ օլտուղու միւթախապէրաթը եէվմիյէտէն տիր։

—

Տիւն տէյիլ էվվէլիսի կիւն, Պապը սէրասքէրինագիեաթընա գուլլանըլան պիր զախիրէ արապասը, Էմին էօնիւնտէն եիւք ալըպ գէլմասը կէթիրիր իքէն, Զիֆթէ-սէրայ եազընընտա պիր միւսիսնն սայիլէյի տէվիրիպ սեագլարընը էգմիշ տիր։ Մէճբուհէ խասթախանէյէ կէօթիւրիւմիւշ տուր։

—

Տէրսաատէթտէ ահվալը սըհհիյեէնին, սերիյան խալահը զբմընտա, Տիրավէր փաշանըն թահթը ռիյասէթինտէ, Պահրիյէ նէզարէթինտէ պիր մէճլիս ինիգատ օլունուպ, սոգագ սիփրիւնթիւլէրինին, վէ սայիր փիսիլիրլէրին, խալիճի Տէրսաատէթէ սէօքիւլմէսինին մէն ու թաթիլ խտիմէսի մէսէլէսի, թահթը թէզէ քքիւրէ ալընմըշ տըր։

—

Կէչէն բէնչէնպիհ կիճէսի ճբրալ օղլունատքի հարիգէ, ալթընճը տարիրէ չավուշլարընտան Ագսէրալը կիթմէքտէ իքէն, պէղաթէթէն պարկիրտէն տիշէրէք վէֆաթ էյլէտիկի ճիհէթլէ, միւթէվէֆանընը զէվճէսի պէրայի իսէ, Շէհր էմանէթի ճէլիլէսինէ պիր արզուհալ թագտիմ էյլէտիկի էշիտիլմիշ տիր։

—

Պիսիք ատատա պիր Ռաբ-դալմի թէէսիս օլունուպ, էհալիսի մէսալիհի միլքիեէտէն տօլաեը շէհիրէ կէլիպ կիթմէք մէճբուրիեէթինտէն մուաֆ պուլբուլմուշտուր։

—

Միւնթէֆիգ ահալիսի թարաֆընտան, հիւքիւմէթին սայ ու իգտամը, Սաատունլարընը խապասամը, Ռիճհանլարընը խապասամը, Թընտան բէհաեապ օլուպ, նիզամ վէ ասայիշին իսատ օլունմասընտան տօլաեը, Հարպիեէ նէզարէթինէ պիր թէշէքքիւրնամէ իրսալ օլունմուշ տուր։

—

Մէէզունէն շէհրիմիզտէ պուլունան Թրապզօն վիլայէթի մէհքիմ սէր միւֆէթիշի Ասիմ պէյ մէէմուրիյէթի ճանիպինէ ազիմէթ վէ հարէքէթ իթմիշ տիր։

—

Գօչ-քէօրբիւտէ (Սիվաս) հիւքիւմէթ թահսիլտարընը, 270,000 ղրշլուգ պիր իթթիլասընտան տօլայը թահթը թէվգիֆէ ալընտըղը, հաթթա գազայի մէզքիւր գայմագամընը տախի, մէզքիւր իթթիլաստա իլշագ պուլունտուղու, խապէր վէրիլիեօր։

—

Սբրպիա բրէնսէսի Նաթալի, Ֆրանչէնսպատտա իմբարը վագթ իթտիրինտէ, օն իքի տէֆա պանեօեա կիրմիշ օլտուղունան, իշպու պանեօլար խթամընտա իչ պին ֆրանգլը պիր բուսուլա քէնտինէ թագտիմ օլունտու։ Բրէնս Միլան պէ հագգին տուշիւնտիւ քի, պիր հիւքմտար բրէնսին պիլէ, քէնտինին պիր հէտէֆի թէֆէյեիւզ օլմասընա միւսատատ իթմէմէյէ մէֆրուզիեէթի հագբգբյէսի վար իտիւ Մաթլուպ օլունան մէպլաղը թէսլիմաթ վէզնէսինէ վազ էյլէյիպ վէգահաթլու (եօլուղ (վէ նապէճա քեար կէօղէթլէեէն) բուսուլաեը թէնգիհ իթտիրմէք իչին մագամը ատիեէ միւրաճաաթ իթտի. տավա պիլա թաթիլ ատրտէսթի մուհաքէմէ տիր։ Մէհ.քէմէտէն ազիմէթի էնտասընտա ռուզար միւտիրինին քէնտուսինէ եազլաշմասընը կէօրտիւ քի, կէլէճէք սէնէ Ֆրանսէզպատ միշարիլէյհիմ հազարաթընը թէշրիֆլէրինէ նայիլ օլապիլէճէյինի սիւալ էյլէտի։ —Թախսիսաթը միրիեէմ զամմ իտիրմէզտէն թէքրար կէլմէեէճէյիզ, տեեու թէպէսսիմէ բրէնս սէօյլէտի։

—

18 սեպտեմբեր թարիխիյլէ Օմատան Թայմա շու վէճհլէ թէլէկրաֆ քեշիտէ օլունուեօր.

Տր վօն Շլոցեր, Վաթիգան նէզտինտէ Բրուսիանընը պիր սաղիր սէֆարէթինին թէքրար իպգասը իչին գարտինալ Ժագօպինի իլէ մուխապէրաթընա խիթամ վիրմիշ օլտուղունան, պու կիւն Պէրլինէ միւթէվէճճիհ օլուպ, օրատան տախի Վարցինտէ բրէնս Պիզմարգընը նէզտինէ ազիմէթ էյլէեէճէք տիր։

ՐԷՕՄԻ

Գալաթատա Մահմուտիւէ ճատքեային իքի պապ տիւքեան.

Եինէ մահալը մէզքիւրտէ ֆիւրէքճիլէր ճատտէսինտէ իքի նիւմէրօտա վագը պիր պապ խանընը ռուպ հիսսէսի.

Գալաթատա Զիւլֆիեար տաղ սօգաղընտա օն տէօրթ վէ օն ալթը նիւմէրօտա պիր պապ քեարկիր մաղազանընը եիւզ եիկիրմի սէհիմ իթթիպարըյլա ալթմըշ հիսսէսի.

Մահմուտ բաշա չարշըսընտա ադար չէշմէնին ճանիպի եէմինինտէ եիւզ նիւմէրօտա վագը աթթար կէտիկի.

Եինէ մահէլլի մէզքիւրտէ քեային տօգսան պէշ նիւմէրօտա վագը պիր պապ աթթար կէտիկի.

Եինէ մահէլլի մէզքիւրտէ վագը սէքսէն պէշ նիւմէրօտա պիր պապ աթթար կէտիկի.

Եինէ մահէլլի մէզքիւրտէ գբրգիւշ նիւմէրօլու պիր պապ աթթար տիւքեանընընը եիւզ եիկիրմի սէհիմ իթթիպարըյլա եէթմիշ սէհիմի.

Գալաթատա Արապ ճամի մահալլէսինտէ, Բէրշէմպէ բազարը ճատտէսինտէ գբրգ նիւմէրօտա վագը պիր պապ մաղազա, վէ գբրգ իքի նիւմէրօտա Սահթճը խանը, վէ օթուզ սէքիզ նիւմէրօտա տիկէր մաղազա քի ճէման եիւզ ագճէլէրի.

Պալէատէ մուհարրէր ագարաթ, միւթէվէֆա Ավրամ Գամնտօտան մահլուլ օլտուղու թահգբգաթը լազմէ իճրասը.յլա թէհագգուդ իթմիշ օլտուղունան, մահլուլաթը մէզքիւրէյէ թալիպ օլանլարընը, իշպու տօգսան եէտի սէնէսի իյլուլուն օն եէտինճի բէնչէմպիհ կիւնինտէն իթթիպարէն, պիր հաֆթա միւատէթտէ, թալիպ օլանլարընը էվգաֆը հիւմաեունա մահլուլաթ տայիրէսինէ կէլմէէրի պիրինճի տէֆա օլարագ իլան վէ իխթար օլունուր։

97, իյուլ 15

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԹԷՖԹԻՇ

(Մանզումէին 4744 Նիսանի 9-ին գրված)

Միլլէթիմիզտէ, շագահբլբդ, վէ եախօտ պօշպօղաղլբդ իլէ վագբթ կէչիրմէքիւք, բէք իլէրու կիթմիշ օլուպ, վէ քիմսէտէ պու նօգթաեա տիգդաթ իթմէքտէ տէյիլ տիր տէյերէք, պէեանը էսէֆ իլլէտիք։

Էվվէթ, պիզ պու խուսուսա չօգ տիգդաթ իլլէտիք, վէ, միլլէթիմիզտէ օլտուղու գատար շագահբլբղը, եանի, հէր պիր իքի, վէ լուչ պէշ քիշի պիր արաեա կէլտիկի կիպի, պիր պիրինի կիւլտիւրմէք նիյէթիլլէ, տամտան գաբուտան, ուեար ույմաղ, էտէպլիճէ վէ էտէպսիզճէ պօշ լագբրտբլար իթմէքքիւք, վէ պու մինվալ իւզրէ սահթլարճա վագբթլար կէչիրմէքիւք ատէթինին իլէրու կիթմէքտէ օլմասընը, հիչ պիր միլլէթտէ կէօրէմէտիք։

Հաթթա, էն պիւյիւք ճէմիյէթլէրտէ, տիյիւնլէրտէ, զիեաֆէթլէրտէ, վէ զինյէթլէրտէ պիրէ, պու ուսուլէ աշուրի մէրթէպէ իթիպար իտիլիպ վէ էհէմմիյէթ վերիլմէքտէ օլտուղունտան, հէր քէս, քէնտույի կէօսթէրմէք, վէ հաղբր պուլունանլարընը, վէ ալէլ խուսուս, չօճուգ կիպի, էն պօշ չէյլերտէ տախի կիւլմէյի սէվէն գբղլար իլէ գատընլարընը թահսինլէրինէ շայէսթէ գելընմաղ արզու վէ նիյէթլէ, հէր լագբրտբեա զէվզէքճէ պիրեր գարշելբդ պուլարագ վէ եախօտ վիրէրքէ, խալգը զիեատէճէ կիւլտիւրմէքքիւք եարբշնա չբգբշմաղլբղա չալբշմադտա տբրլար. նասբլ քի չօգ տէֆա, չօգլար, քէնտի կէօզլերիյլէ կէօրմէքտէ, վէ գուլագլարբյլա իշիթմէքտէ տիրլէր. հէլէ գբղլար իլէ գատընլար, օլ եօլտա կիւլտիւրիւճիւլէր իւզերինէ պաեբլարագ, «ան ի՛նչ շախաճի, չբխբրվան է քի՛» տիմէքտէ օլտուղլարընտան, պիզիմ կիւլտիւրիւճիւլերտէ, ալիմլէր Ադատէմիալարընտա, պէլազաթ վէ ֆէսահաթ նբշանընա վէ միւքեաֆաթընա նայիլ օլմուշտուրլար գատար, մէրդումէլերին, օլ գահգահ կիւլտիւքլէրինի կէօրտիւքճէ, գաթ պէ գաթ խաֆիֆլէնէրէք, հավալարա ուշմագտա, վէ գաթ պէ գաթ զայբրէթ վէ ճէսարէթ ալարագ, տահա զիեատէ խաֆիֆիկէ հազբրլանմագտա տբրլար։

Պիզ տիմէյիզքի, թէքմիլ միլլէթիմիզ տէրվիշ օլսուն, ֆէյլեսօֆ օլսուն, ճգնաւոր օլսուն, հէր եէրտէ պութ կիպի օթուրսուն, հիչ կիւլմէսին, հէմիշէ իշ վէ կիւճ, վէ ուլում ու ֆիւնուն լագբրտբսը իթսին, խա՛յր, պուտա միւմքին տէյիլ տիր, պիկիրիզ վէ իգբրար իտէրիզքի, պիր ինսան իչին կիւմէք, օյնամաղ, վէ էյլէնմէք տախի լազբմ տբր, շագա վէ լաթիֆէտէ լազբմ տբր, լաքին, հէր շէյտէ պիր տէրճէճ, պիր իհթիեաճ, վէ պիր միւնասէպէթ օլմալը տբր. պիզտէ իսէ, շիմոլ (1) կէօրիւշիւպ գօնուշմաղ, վէ պիր ճէմիյէթէ թօբլանմաղ տիմէքլէ, սէօյլէտիկիմիզ կիպի, անճաղ շագահբլբդ վէ պօշպօղաղլբդ իթմէքլիք անլաշբլմագտա տբր։

Օլ կէօրիւպ հայրան օլտուղումուզ, վէ քէնտիլէրէ պէնզէմէք արզուսունտա պուլունտուղումուզ թէրպիյէլի միլլէթլերին հիչ պիրինտէ, պիզտէ կէօրիւլէն շագահբլբղը վէ պօշպօղաղլբղը, եիւզտէ պիր տէրէճէսի պիլէ կէօրիւլմէքտէ տէկիլտիր, վէ կէօրիւլէմէզ, չինքի, հէր քէս, վագթինին էն չօղունու, չալբշբպ բարա գաղանմաղ իլէ, վէ ֆիքիրճէ քէսպի մալիմաթ, վէ թէլէզզիւղ վէ իսթիֆատէ իթմէք նիյէթիլլէ, ղազէթա վէ քիթապ օգուտմաղլբղա, վէ իշ վէ ախզ ուիթա, վէ ուլում ու ֆիւնուն վէ բօլիթիգա իւզերինէ գօնուշմաղլբղա սարֆ իտէր։ Վէ բօլիթիգա իւզերինէ գօնուշտուղլարբ վագբթտա տախի, էօյլէ պիզտէ օլտուղու կիպի, հէր ատամ այբը այբը, պիրեր Կլատբսթբն, Կօրչագ օֆ, Թիէր, Պիզմարգ վէ Գավուր օլմաղլբղա գալգբշմաեբպ, իլլա, էվվէլա քէնտի միլլէթինէ վէ տէվլէթինէ տայիր բօլիթիգաեբ մէրագ իտէրէք, զիեատէ իթիպար իթտիկի վէ ինանտբղը ղազէթա գանղի թագբմ վէ եախօտ գանղիսի իսէ, օնա ըիայէթ վէ սիւլուք իտէր։

Թիւլասայի քէլամ, պիզտէ օյան պու շագահբլբդ իլլէթի, շիմտիքի սէրպէսիյէթ իլէ, ղազէթա վէ քիթապ օգուտմամաղլբդտան իլէրու կէլմէքտէ տիր. տիմէք տիր քի, էհալիսիզի տիւշիւնիճիւ, միւթալաա իտիճի, հիսապ իլլէյիճի, վէ լիյիի ֆէնատէն ֆարգա գատբր օլապիլմէք իչին, մուհաքէմէ իթմէքլիկէ ալբշբճբ պիր խալգ հալ վէ հէյեթինէ վաղ իտէպիլմէք իչին, պիրիճիք չարէ վէ թարիգ, հէր քէսի ղազէթա վէ քիթապ օգուտմաղլբղա ալբշարբմաղ, վէ պիր եօլ իլէ մէճպուր գբլմաղ օլաճաղ տբր. պաշգա տիւրլիւ օլամաղ. պիր քէրրէ օգուտմաեա ալբշան ատամ, տէյիլ էօյլէ էն իգթիզալը վագթբնը, շագահբլբդ իթմէքլիկէ, վէ եախօտ պաշգալարբն գարա սաչմա շագալարընը տիյնէմէքլիկէ, իլա, էն ատի պիր վագթինի պիլէ սարֆ վէ թէլէֆ իթմէք խթէմէղ. վէ հաթթա, պիր քէրրէ օգուտմանբն լէզզէթինի ալմաղլբղա ալբշան ատամլարբն, էօյլէ տիմանէճէ վէ պէտէվճէ էյլէնճէլերտէն, զերբէճէ թէլէզզիւղ իտէմէյերէք նէֆբէթ տուրսուն, պիր գաչ եիւզ սէնէ եաշաեբպտա, պինլէրճէ միֆիտ վէ լէզիզ քիթապլար օգուտեամաեաճաղլարբ իչին, կիճէ կիւնահիւղաճբ տուեաճաղլարընտա տախի, ասլա շիւբհէ եօգ տուր։

Էվրօպա վէ Ամէրիգա էհալիսի իլէրու կիթմէքտէ օլուպ, վէ պիզ իսէ կէրիտէ գալմաղտաեբզ, տէյի էսէֆ իթմէքտէ իսէքտէ, հիչ պիր տէֆա, պու տերտիմիզին պիր տէրմանընը իշիտպտէ իճրասընը գապուլ իթմէքտէ տէյիլեզ։

Էվրօպատա վէ Ամէրիգատա, ատամ պաշընա, ղազէթալարբինբն չօգլուղունա վէ պիսիյիքլիկինէ նազարէն, կիւնտէ, էն ազը օն վէ եէկիրմի ղազէթա տիշմէքտէ օլտուղու հալտէ, պիզտէ իսէ, օլ նիսպէթէ կէօրէ, հէման անճաղ պիր գաչ եիւզ, վէ պէլքի տէ պին քիշիկէ պիր ղազէթա տիշմէքտէ տիր, վէ իշթէ շագահբլբդ վէ պօշպօղաղբդ, վէ էմնալիտէ, պունտան նէչէթ իթմէքտէ տիր. չինքի, ինսան պօշ տուրամաղ, էլպէթթէ ազը, ֆիքրի, կէօզու, գուլաղը վէ աղզը տիւի պիր շէյ իլէ մէշղուլ օլմալը տբր. պիթթաքի, պիզտէ քիթապ ղազէթա օգուտմաղ, վէ միւզիգա վէ բէսիմ վէ էմնալիյլէ մէշղուլ օլմաղլբդ ատէթլէրի հէնուզ պաշլամբշ օլմասբղընտան, հէրքէս շագահբլբդլա, վէ պէրապէրինտէ տախի օեուն, գումար, իշրէթ, սէֆիհլիք վէ բէզալէթլէ սարֆը էզհան ու էվգաթ, վէ պինաէն ալէյհ նուգուտ սարֆ ու իսրաֆ իթմէքլիկէ մէճպուր պուլունմաղտա տբր. հալ պու քի, էվրօպատա վէ Ամէրիգատա տախի, մաեազալլահ, էկէր խալգ, պիզիմ սարֆ իթտիկիմիզ վագթին, եիւզտէ անճաղ պիրին, պէօյլէ շագահբլբդա սարֆ իտէճէք օլսա, էօյլէ շարշաֆ գատար պինլէրճէ վաղէթալարը, քիմլէ՞ր օգուեաճաղլար տբր, ճինլէ՞ր մի, բէրիլէ՞ր մի, եօգսա հուրիլէր մէլէքլէ՞ր մի։

Նէ՞, էվրօպալբլար վէ Ամէրիգալբլար, պօշա, պօշպօղաղբդա, վէ շագահբլբդա վագբթ մբ սարֆ ու թէլէֆ իթմէյինլէր, Ալլա՛հ իթմէսին. օնլար, սուֆրալարբ պաշբնտա պիլէ, արապատա, վակօնտա, վէ մէմշէտէ պիլէ, պօշա վագբթ սարֆ իթմէմէք իչին, հէմիշէ պէրապէրլերինտէ ղազէթա վէ քիթապ թաշբմաղտա վէ օգուտմաղտա տբրլար. օրալարտա, հէման հէր շբմէնտբքէր սթասիօնունտա, պիրեր միւքէմմէլ քիթապճբ վէ ղազէթաճբ տիւքքանլարբ պուլունմաղտա, վէ տէյիլ եալընբզ կիւնտիւզէրի, իլլա կիճէլերի թա սապահլարա գատար պիլէ չ՝ահէր եէնի չբգան ղազէթա վէ քիթապլար, տագբզ ասբնտա եէ թիչտիրիլէրէք, պինլէրճէ վէ եիւզլերճէ պինլէրճէ սահթբմաղտա տբր. ղիրա, պիսիք վէ քիչիք, ալիմ վէ ճահիլ, կէնճ վէ իխթիեար, վէ երքէք վէ գատբն, քեաֆֆէսինին էլինտէ վէ ճէպինտէ, քիթապ վէ ղազէթա պուլունմաղտա տբր։

Սիւալ ֆիտէրիզ օլինկիթերրաեա վէ Ալմանեաեա կիտիպ կէլմիշ օլան ղահլարա, եիւզ պինլէրճէ գալապալբզալար իչինտէ, պիզիմ կիպի իչ պէշ քիշի պիր արաեա կէլիպտէ, պօշ պօղաղբդ իլէ սարֆբ էվգահ իտէր, դա՞չ քիշի կէօրպ պիլմիշէր տիր։

Փարիստէ պիր թէաթրօեա կիտէրսին, հայրան օլաճաղ օեունլարբ սէյր իտէճէքսին, օրատա տախի սէնի ղազէթասբզ պրադմաղլար, պբրադալբմ սայիր ղազէթալարբ, պիրտէ օթուրսուր օթուրմաղ, օլկիճէ օյնանան օեունա, վէ քէզալիք ֆէրտասբ կիճէ օյնանաճաղ օեունա վէ էմնալինէ տայիր էվրագ սահանլար, էթրաֆբնտա բէրվանէ կիպի տօլաշմաեա վէ գանտբրմաեա պաշլարբլար, չօգլար ալբբրբր, վէ հալիլէ պաղաղբդ իտէնլէրի թայեիպ իտէրէք եիւզվիրմէմէկի գաչընմալբեբզ, վէ ատէթա չէշմի հագարէթլէ պագարագ, հէր քէսէ հիւսնի իպրէթ վիրմէլիյիզ։ (Ցէլմդ)

ԻԼՄԻԷ

ԻԼՄԻՆ ԼԻԻՋԻՄԻ

ՎԷ

ՍՈՒՐԷԹԻ ԹԱԼԻՄԻ

(Մանզումէին 4745 Նիսանի 9-ին գրված)

Մաքինալարբն մէնաֆիի ատիտսինի նազարբ էհէմմիյէթէ ալմաեաճագ օլսագ պիլէ, եինէ ինլարբ ըէտտ, վէ իսթիմալընա թէէսսիֆ իթմէք այնի խէթա տբր։ Զիւնքի պիր մաքինաեբ, վէ ինուն քէյֆիեէթի իսթիրաքնը թայիպ իտէրէք, մուահէզաթա չբգբշմագ, վէ ալէթի մէզպուրէեի բէտտ իթմէք, կէրէք պէնիի ատէմի վէ ինուն ֆիրասէթինի, վէ կէրէք ինսանընն վէ ֆիրասէթինին խալիզի միճէբբէտինի թահգիր իյլէմէք տիմէք տիր։

Ֆիրասէթի ինսանիեէնին, ինզիմամը ղայրէթլէ հուսուլէ կէթիրտիկի պիր էսէրի մէբղուպ, էտէպէ վէ գանուենու ատայէթէ խալէլ վիրմէտիքճէ, օնու թահգիրե չբգբշմագ, միխթէրիսթը պէչէրիեէնին զուհուրունա վէսաթէթ իտէն գապիլիյեէթի մախսուսէ յի իհսան պուեուրմուշ օլան ճէնապը Հագգա հագարէթ իթմէք հիւքմինտէ տիր։

Պիր աղ տէրինճէ միթալա վէ թէֆէքքիր իտիլսէ, օլ հալտէ մաքինալարբ նախօշ կէօրիւպ տէ իթիրազաթ վէ մուահէզաթա չբգբշան էշխասընն, ալէոսէվիեէ միպաեինէթի գավվիեէ տիշար օլտուղլարբ կէօրիւլիր։ Ֆիլհագբգա միւսթէհսիլին գուվվէթ վէ իգթիտարբ իլմի թէզայիւա իտէճէկի, վէ ամէլէ քէնտի սիլքինտէ նէ գատար թբ տախի օլ նիսպէթտէ մահիրանէ վէ միւքէմմէլ պիր սուրէթտէ վուգու պուլաճաղբ մէսէլէսինտէ, միւթէրիշէր տախի միւթէֆիգ տիրլէր։ Ֆագաթ, իսթիհսալը սէրվէթէ սարֆ օլսընան գուվվէի զէքեա վէ զէքեավէթին, վէ իլմ ու մարիֆէթին մէբղուպիյեէթի մուհագգագ օլտուգճա, պունլարբն պիր քէրճիք սարֆ օլունմաբյլա, բէք չօգ սէրվէթ իսթիհսալընա խբտմէթ իտէճէք պիր շէյ հուսուլէ կէլտիքտէ նա՞սբլ վէ նի՞չին մաղարբրաթբ օլաճագ տբր։

Պունտա ֆարգ շու տուր քի, պիրինճիսինտէ չալբշան պիր ամէլէ, վէ իքճիսինտէ իշլեեէն պիր մաքինա տբր։ Ամէլէ իսթիհսալը սէրվէթէ նէ գատար չօգ չալբշա, օլ նիսպէթտէ տախի սարֆբ զիհն իթմէկէ մէճպուր օլտուղու հալտէ, իճատ ու իսթիմալ օլունան ալէթ իսէ, քէնտի իխթիրաընա սէպէպ օլան զիհնին գուտրէթիյլէ, իսթիհսալը սէրվէթ իչին զայրի մահսուբ վէ զայրի մահսուտ պիր սուրէթտէ իսթիմալ օլունապիլիր։ Շու հալտէ ուլում ու մէարիֆին իսթիհսալը սէրվէթէ իթտիկի եարաբմ, հէր իքի սուրէթտէ տախի միւսամահբ թամամ իլէ միւֆիա վէ մէրդուպ տուր։

Ֆէնտի գուվվէյի մախսուսէսինի իտարէ (էգօնօմի) իլէ սարֆ իթմէկէ, վէ եախօտ գուվվէյի մէզպուրէսինի պիր ալէթ վասբթասբյլա թէզեիս իյլէմէկէ, ինսանընն հագգը օլտուղու գապուլ օլունտուգճա, ֆիրասէթի ինսանիեէնին թասավվուր իյլէտիկի վէ գուվվէտէն ֆիրիլէ չբգարաբղբ շէյլերին քեաֆֆէսինի տախի գապուլ իթմէք լազբմ կէլիր։

Շիմտի, սաբլ թէտագբգ իտէճէք մատտէ, մաքինալարբն իսթիմալինաէն հուսուլէ կէլէճէք նէթիճէ օլուպ, սանաեինին պիր գբսմընտա պունլարբն իսթիմալինտէն տօլաեբ գուլանբլան ամէլէնին մբգտարբ, պիրնիսպէթի ֆէվգէլատէ տէ էքսիլէճէկկի, վէ ամէլէ իւճբէթինին տախի թէտէննի իտէճէկկի, ուսմուսէն մազնուն իսէ տէ, հագբգաթը հալ, պունուն պիլքիւլիեէ ագսի տիր։ Մաքինա իլէ իմալ օլունան չէյլեր սիւրաթլա եաբբլարագ, ֆիեաթը պիթթաք էհվէն օլաճաղընտան (նէֆասէթինէ տախի տիգդաթ իթմէլի) սիւրիւմիւ զիեատէ օլուր։ Միւսթէհլիքլերնէ գատար չօգ օլսալար, եանի էշեաեը մամուլէ նէ գատար զիեատէ սիւրիւլսէ, ֆապրիգաթօրտան տախի օլ գատար չօգ թալէպ օլունուր։ Իշթէ օլ վագբթ ֆապրիգաթօր ամէլէնին մբգտարբնը արթբրմաղ մէճպուրիեէթինտէ պուլունուր։

Էֆքեարբմբղը տահա կիւղել եզահ իտէպիլմէք իչին, պիր վագբայի սահիհէ նագլ իտէլիմ.

1785 թարիխինտէ, Ինկիլթերրատա, 18 միլեօն լիրալբդ բամուգ սարֆ օլունուր իքէն, Արքվրիքթ մաքինասը (եիւն վէ բամուգ էյիրէճէք պիր մաքինա տբր քի, Արքվրիքթ նամ զաթ թարաֆքնտան պուլունմուշ տուր) իճատ օլունմաղլէ, 1849 սէնէսինտէ, մամուլաթ պէտէլի 775 միլեօն լիրաեը թէճավուզ իթմէկկէ պաշլատբղբ կիպի, 1856–57 թարիխինտէ իսէ, 877 միլեօն լիրաեա, եանի էլլի գաթ զիեատէյէ պալիզ օլմուշ տուր։ Իճբէթէթ կէլինճէ, օ տախի եիւքսէլմիշ տիր, 1804 սէնէսինտէ, պիր տօգուեեուճու, 74 սահթլբդ սայու ամէլմուգապիլինտէ, հաֆթասա 32 պուչուգ չիլին ալմագտա իքէն, 1833 տէ, 59 սահթլբդ ամէլի մուգապիլինտէ, 43 3/4 չիլին, վէ 1850 թարիխինտէ, 60 սահթլբդ էմէք վէ զահմէթի իչին, 50 չիլին իճբէթթ ալմաեա պաշլամբշլար տբր։

Պաշգա պիր միսալ տահա. Ֆրանսասա չբմէնտբֆէրլէրին պիտաեէթի ինչասընտա, նագլիեաթլա իշթիդալ իտէն քիմսէյէր (եանի քիրաճբլար), քէնտիլերինին քիչ իսթիինէ օթուրտուգլարբ զանընընա զահիպ օլտուլար. հալ պու քի, չբմէնտբֆէր եաբբլան չէհիրլէրտէ, արապա նագլիեաթբ պէլաքս եիւզտէ գբրգ եէտի նիսպէթինտէ թէզաեիտ իթմիշ տիր։

Շու հալտէ, իսթիմալինտէքի մէնաֆիեի ատիտէսի տէրքեար օլան վէ շաեանը թէհհայեիւբ պուլունան անիֆ իլ պէեան մաքինալարբ նէ եօլտա մուահէզէ իթմէք գապիլ տիր։ Օնլար իլէ կիւնլէր գբսսալանբը, օնլար իլէ եօրղունլուգլար էքսիլիր, օնլար իլէ էն միչքիլ վէ զահմէթլի իշլէր իճրա օլունուր, օնլար սայէսինտէ, հէր ամէլէ կիւնտէ պիր գաչ սահթ պաշընը իշտէն գալտբրբպ, խուսուսաթբ զաթիյեէսի վէ խանէսինին մէսաիհի տախիկիյեէսի իլէ իշթիղալէ վագբթ պուլուր։

1877 սէնէսինտէ, Ֆրանսա գուվվէյի սանանիյեէսինին հիյնի թատատընտա, մաքինալարբնբն գուվվէթի 4,500,000 պարկիր գուվվէթինտէ կէօրիւմիշտիր քի, 31,500,000 քիշիեէ մուատիլտիր։ Հալ պու քի, էրպապը սանանինին մբգտարբը հագբգբը 8400,000 նէֆբէրի թէճավուզ իթմէմէքտէ իտի։

Մաքինալարբն եէրինի թութապիմէք իչին, մբգտարբը քիֆաեէտէ նէ ինսան վէ նէ տախի պարկիր պուլունմաեաճաղը շիւպհէտէն միւսթաղնի տիր։

Մէճմուի նուֆուսու գբրգ միլեօնա թէգաբբիւպ իտէն Ֆրանսա մէմալիքինտէ, 31 պուչուգմիլեօն ամէլէ, եա սէնաիեէ մախսուս 4 պուչուգ միլեօն պարկիր զուհուր իթմէեէճէկի տէրքեար իսէ տէ, ֆարզբ մուհալօարագ, մբգտարբը մէպպուրա մուատիլ ինսան վէ հայվան պուլունաճաղընը ֆարզ իթմէք պիլէ, օնլարբն իսաէսի իչին իգթիդա իտէն պուղայայ վէ սամանը նէրբէտէ թէտարիք իթմէք միմքին օլապիլէճէք տիր։

---

(1) Պու իլլէթ շիմոլ չօղալմըշ՝ տբր, չինքի եվվելլերի, պու գատար սէրպէսիյեէթ պուլունմատբղընտան, քիչիք պիյիքտէն վէ ճահիլ ալիմտէն չէքինիպ հիճապ իթմէքտէ իտի։

Սանանին թարագ գըսընա վէ պի-նապէրին սերվէթի ուռմումիյեէնին ուհուլէթլէ իսթիհսալընա, իմին նէ սերէճէլէլերոտ թէէսսիրի օլաուղու, պալէատէքի թաֆսիլաթատան ունա-ալարագ, պու ճիհէթճէ տէր.քեաբ ալան էհէմմիեէթինին թագտիր օ-ունապիլէճէկկի կիպի, ինսանըն էօյ-ռենիպ պիլմէկէ, վէ գուվվէյի ագլյ-եէսինին քէմալընա չալըշմաղա ֆէվգ էլ ղայէ մէյլ ու իհթիեաճը տախի միսէլէմ օլտուղունա, վէ ալէլ խուսուս, մէարիֆ, ինսանը բիֆգ ու մուլայէմէթ ալըշտըրըպ, էպնայի պէշերի ինսանիյեէթ վէ թարիգի մէտենիյեէթ սէվգ իտէճէկինէ պինաէն, ուլում ու մէարիֆին, հեր վէճհլէ շաեանը թագտիր օլտուղու լիւհէտէն վարէսթէ տիր։

Ֆագաթ, պիր ճահիլ չօճուգ, եա պիր ճահիլ ատէմ, պիրտէն պիրէ վէ խօտ պէ խօտ ալիմ օլամաեա-ճաղընտան, պիթ թապէ, պիր ալիմ ղաթը, օնա իլմի թէտրիս իթմէսի լազըմ կէլիր։

Շու հալտէ, իմամ, էլվէլէմիրոտ, թէտրիս լուղէթինին թէզամմուն իյ-էտիկի մանաեը թէշրիհ իտէլիմ։

ԹԷՏՐԻՍ, ԱԹֆալտան վէ եա էֆրատը քիպարտան թալիպի իլմ ալան քիմիէլերի, պի պէհրէ օլտուգ-լարը մալիմաթը իպթիտաիյեէ վէ եախօտ ուլում ալիյեեէ, սուվերի մալիմէ իլէ հիսսետար իթմէք, վէ եա թարզը ախէր իլէ սեոյլեեէլիմ, դազը մալիմաթը, օլ մալիմաթա, վագֆի օլմաեանլարա, ուսուլու գա-ֆյլտի մախսուսէսի տայիրէսինտէ էյրէթմէք տիմէք տիր։

Էմրի թէտրիա վէ թէտէրբիսիս, պաուգճա միւքէմմէլ սուրէթտէ թէտրգ իթմէք իսթէր իսէք, օլ հալտէ մէսայիլի աթիեէ մէյտանա գրար։

ԻՎՎԷԼԱ. Թէտրիսաթ մէճպուրի մի՞ օլմաղ, եօգսա թահսիլ իտէ-մէք զաթըն ըէյնեէ մի՞ պըրագըլ-մաղ լազըմ տըր։

ՍԱՆԻԷՆ. Թահսիլի իլմ իթմէկէ, եալընըզ էրքէքլէր մի՞ միսաթա-հագդ կէօրիւլմէք, եօգսա թայի-թէյի նիսա տախի օնլարա թէշրիք մի՞ իտիլմէք լազըմ կէլիր։

ՍԱԼԻՍԷՆ. Թահսիլի ուլում իտէ-մէք քիմէկլէրէ, հուգուգ եա վազ-յիֆի թահսիլյեէնին միանթէհասը ալմաղ իւզրէ, սինճէ եա սէրվէթճէ պիր հուտուտմու թայեին օլունմաղ, եօգսա էֆրատը էհալի, հերնէ սինն-տէ պուլունուր իսէ պուլունսուն, թահսիլի իլմէ մէէգուն եա մէճպուր մո՞ւ կէօրիւլմէք իճապ իտէր։

ՐԱՊԻԷՆ. Էմրի թէտրիսէ, ճանի-պի հիւքիւմէթտէն միւտախէլէ՞ մի օլունմաղ, եօգսա հիւքիւմէթ իչին օլ պապտէ պի թարա՞ֆ մը պուլուն-մաղ լազըմ տըր։

ԽԱՄԻՍԷՆ. Էմրի թէտրիս, եէտի վահիտէ՞ մի օլմաղ, եանի ինհի-սարա՞ մը ալընմաղլըգ, եօգսա իս-թերգապա մէյտա՞ն մը վերիլմէք-լիք իգթիզա իտէր։

ՍԱՏԻՍԷՆ. Վէլհասըլ, էմրի թէտ-ըիս, իւճրէթ մուգապէլէսինտէ՞ մի օլմաղ, եօգսա ուլումու միթենէվ վիա, պիրա իւճրէ՞թ մի թէտրիս օ-ունմաղ լազըմ կէլիր։

Ինչպու ալթը մէսայիլի միւհիմմէ-եի, պիրէր պիրէր, ֆագաթ, մուխ-թասար սուրէթտէ, թէտզգէ վէ հալլ իտիլիր։

(ՏԵՎԱԳ)

ԹԷԳՈՍՏԻՄԻՆ ԳԱՑՍԷՐԻԵԷ

4741 նուամէրօլու Մանզումէի էֆ-քեարտա, պու պէնտի օգուեան տօսթլարըմըզտան պաղըլար, պահ-սըմզ խիմամ պուլտու զանն իտէ-րէք. զիքրի սեզգաթ իթտիկի վէճհ իլէ, խարապա եիւզ թուրմուշօլան Ս. Կարապետ վանքը, եինէ Եղիա սրբազանընն էօհտէյի իտարէսինտէ՞ մի գալընն, վէ աեատիյի խասար-ճուեանեօնտէ պիսպիթիւն մահվ օլմաղ տէրէճէսինէ՞ մի վարընն տե-եու, իպարազ/թէլաշ ու մէրագ իթ-մէքտէ տիրլեր։

Գիլեալընըզ, Առաջնորդուն թէպ-տիլինճէ տէրքեաբ օլան մէհապիրի մահէնկիյ իլէ, օ եիւզէն ինթաճ իտէճէք միշքիլաթ վէ մաղարրա-թըն ինթարը հագալէգնին պիթիբ-տիր. վէ պու կիւնքի ֆիքեայէթ-տէն, գաթան ֆայիտէ իհթիմալի օլմաեան մուամէլաթը մէսպուգէյի մուգիրրէնին էօնիւ ալընմաղ իւզրէ, գապէլ վուգու իթմիշ օլտուղու-մուզ իգտամ ու իհթիմամա գարշը Ժիւբիթեր կիպի պաշըմզդա եըլտը-ըքիպար եաղտրըմսեա գալգըշան պիր զաժըն, տէյիլ Առաջնորդլուգտան թարտը, իլա Ռուսիանընն Սիպերիա-սընա, Ռվկիանիանընն Ճավա ատա-ռընա, վէ Աֆրիգանընն չէօլ վէ սահ-բասընա նէֆի իճրա իտիլմէսինի իս-թէմէմիզ լազըմ կէլիր իքէն, պիլ-ագս պագտարընը իլթիզամ էթմիշ օլմամըզ, մէնաֆիյի միլլիեէյի էֆ-քեարը նէֆսիյէմիզէ թերճիհ իթ-մէքլիյէ միւպթէնի իտուկինի միւն-սիֆանէ մուհաքէմէ իտէն վաթան-տաշլարըմըզա, զանն իտէրիմ քի, գանաաթը քեաֆիյէ վէրտի՞ք, չիմոի օրաեա կիրիչէճէ յիզ քի, պատէմա վանքըն իտարէսի նէ՞ վէճճէլ թահ-թը թէէմինէ ալընմալը տըր։

Էօյլէ ուզագտա տուրուպ տա, էլ օվալամաղ իլէ, վէ չարէյի տէր-տիմիզի խարիճտէն արամաղ իլէ վա-զրթ զայ իթմէք, հագգը սարիհի-միզի կիւնպէկիւն չիւրիթմէք, վէ տահա պէտթէր թէհլի.քէլէրէ իլճա իլլէմէք օրտուղունու, թէքքարը թաֆսիլէ հաճաթ մէս իթմէք։

Մբրթ միլլէթէ միւնհասրը օլան պիր վանքա, միլլէթ նէ՞ իչին սա-հապէթ իթմէմէլի, վէ նէտե՞ն կէլա տրը քի, պիր Առաջնորդուն քէյֆի մաեեէշա էօհտէյի իտարէյի մուզիր-բանէսինէ թէր.քէլէ, կէրիտէն սէյր իտիլմէլի տիր։

Էկէր խաթբըլարտա գալմատը ի-սէ, տէրխաթբը իթտիրիրիզ քի, զաթէն վանքըն վէքիլիարճլըգընը, 70–80 քիշինին ինգիմամը ըէլի, վէ միլթէվէֆա Կիւլպէնկեան Ֆերովրէ էֆէնտի մարիֆէթի իլէ, լուսահոգի Պողոս վարդապետ թէսլիմ իթմիշ իտի.քը, չօգ սիրմէյիպ, միւմանլէյ-հին էլինտէն, եղիա սրբազան, քի-մի՞ն էմր վէ գարարը.յլա, եէտի իս-թիլասաթընա կէչիրէրէ.քը, օն տէօրթ օն պէշ սէնէ տիր, խարման կիպի սավուրուեօր։

Եղիա սրբազան, իսթէր Առաջ-նորդ գալսըն, վէ իսթէր Առաջնորդ նամբ.յլա պիր վանահայր, հիչ պիր վագրթ տա, քէյֆի մաեեէշա վանքըն միւտիրի ումուրու, վէ իրատ մէ-սարիֆինին ամիր վէ մէէմուրու օ-լամաղ։

Իմամ, պիր գատէմ էվվէլ, պարի պատէմա օլաճագ ուլղունսուզլուգ-լարըն ըէֆի, վէ պաղչէլերին, վէ պաղ վէ ճէհրիլիքլէրին միւնհէտէմ տիվարլարընը օլսուն թամիրի, վէ պիր է.յեամ, եիւզլերէ զիեա սաչան եկեղեցիսինին սնօթլարը, պատ-կերլերի, վէ պիննէֆս գուուտ իթ-տիկի աթոռուն չար ճանիպի իւզէ-ռինէ էնմիշ օլան բարմաղ գարար-թըսընտա.քի թօղլարըն թահիր վէ թանզիֆի, վէ մուհաճիր դալապա-լըզր հէյեէթի պաղլաեան էշեա վէ մէֆրուշաթընը թէլէֆ վէ մահվ օլմաղլըգտան թախլիսի, վէ քէզա վանքըն շերէֆ վէ իւլվիյէթինէ նա-գըսա վիրէն, վէ հեր սէյր իտէնին ճիկէրինի սատարէ իտէն օլ պաշա-ըը աչըգ վէ աեագլարը չըպլաղ վէ սէֆիլ.փոքրաուրլարընը, լուսարար-լարընը, վէ խրտմէթ.քեաբլարընը իւսթ պաշլարընը, վանքըն վէ միլ-լէթին չերէֆ ու հաեաթընա թաթ-պիգի խուսուսլարընա, պէզլի իգ-տամ վէ հիմմէթ իթմէք իւզրէ, շէ-հիրտէն, վէ պաշլըճա Թալաստան վէ էֆ.քերետէն միւնթախէպ, վէ քիֆայէթ մըզտարը զէվաթտէն միւ-րէ.քքեպ պիր գօմիսիօնու մախսուս թէշքիլ իթմէլի, վէ պու գօմիսիօ-նատա, շու աթիտէ մուհարրէր վազայիֆ թէվտի իտիլմէլի տիր։

1. Եղիա սրբազանընն, 14 սենէլի.ք հիսապընը (արիզ ու ամիգ ըույ-եէթ), վէ միլլէթին ումումիյեէթինէ իրաեէտէն սօնրա, զաղէթա մարի-ֆէթիյէ իլան իյլէմէք, վէ միւ-թէագրպէն, վանքը վէ անախթար-լարը, Մեսրովպ վարդապետին եէ-տի իսթիլասաթընտան ազատ իթ-մէք։

2. Եղիա սրբազանընն, էֆ.քերէ գարիյէսինտէ պուլունան եէկէնլէ-րինին, վէ անէրին սօեու սօփու իլէ զըզլարընընն, կէլինլէրինին, վէ նէ-թիճէի քէլամ պիթիւն սիլսիլէլէ-րինին քէօքիւնիւ վանք գաբուսուն-տան քէսմէք։

3. Գալբագճեան Դանիէլ, Տամ-լամեան Խաչատուր, վէ միթէ-վէֆա Ռիթէոսեան Գասպար աղա-լար իլէ, վանքըն քեաֆֆէյի անօթ վէ էշեասընը եաղըպ, պիւթիւն միաբանընն վէ Եղիա սրբազանընն իմ-զասը.յլա պիթթաստիգ, թագըմը.յ-լա եէտիրէ.քէ.քէ.ի.ի.ի

եղիա սրբազանին մահրէմի էսրարը վէ հէմէֆքեարը օլտուղու ճիհէթլէ, հէր ֆըրըլտաղը իսթէտիկի թարաֆա չէվիրէն պիր վարդապետին հալ իսիլ։ «Մուեուն սինէսինէ ագանընան, ինսանընն եէրէ պագանընան իհթիրազ իթմէլի» տէյու աթալարտան միրաս գալան տարպը մէսէլի, պու զաթ իւզէրինտէ տախի միեարը թէճրիւպէ ատտ իտէրէք, եէր օեունլարընա, վէ լաղըմլարընա թէսատիւֆ իթմէմէք իչին, չու ճիհէթլէրի էզպէրի զէպան իտիլմէլի տիր։

Ա. Պու ատէմ եիւզ եիւզէ կէլիպ տէ կիւլիմսէյէրէք սէօյլէր իսէ, ֆէնա. եիւզիւնիւ նիմ սուրէթտէ ազտըրըր իսէ, տահա ֆէնա, վէ պիր աղ հըրսլանընէօր կիպի կէօրիւնիւր իսէ, ճիպ, վէ ֆէնատան ֆէնա նէթիճէյի վէխիմէյի միւպէյեին տիր։

Բ. Եէմինսիզ սէօյլէր իսէ, ինանըլմազ իսէ տէ, իհթիմալ քի մազարրաթը խաֆիֆ պիր եալան տըրէկէր սէօզիւնէ, անտ իլէ գանտըրմազ իչին չապալաեօր իսէ, Բապիմ սագլասըն, թահթընտան չըգտաճագ մութլաքա պիր զէհիրլի եըլան տըր։

Գ. Հէր նէ՛ իչ վէ հա՛նկի խուսուսատա օլուր իսէ օլսուն, օ՛ քի վանքա, Առաջնորդա վէ միլլէթէ տայիր պիր իֆատէսի սիւրէթի խայըրխահիսէ օլսա տախի, քէնտիսինին, եա տա էֆէնտիսինին թէրվիճի էֆքեարը իչին դուրտուղու պիր բլանա մութուֆ օլաճաղընտան, հէր պիր նօգթա վէ հարքը պիլէ իթիմատաղայրը չաեան տըր։

(Տէվամ)

Նասըլ քի իչար իթմիշ իսիք, տիւնքի կիւն, Գալաթա քիլիսէսինտէ, Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայր հաղրէթլէրի թահթը ըլեասէիլէրինտէ օլտուղու հալտէ, պիր ազտարըլար թարաֆընտան վատ պույրուլան պին ատէտ լիրայի Օսմանիէնին 400 ատէտի, էվրօբատան վարիա օլան քէնտի էմրլէրի մուճիպինճէ, մաղազալարընտան, պու տէֆա, Ասորի Վեհ. Կաթողիկոսու էֆէնտի հաղրէթլէրինէ թէսլիմէ հիմմէթ պույրուլմուշ տուր։

Իմտի, Միւսիւ Զարիֆի կիպի պիր զաթը ալիճէնապըն շու ֆազիլէթի, տէյիլ պիր գավմա, իլա, թէքմիլ ճէմիյէթի պէշէրիյեէեէ հիւսնի իպրէթ օլմագըղա շայէսթէ օլուպ, վէ ինթիշարը զիեայի ուլումատս տայիր պուլունտուղունտան, ինսանիյեէթնամընա օլարագ, թագտիսի թէշէքքիւր իտէրիզ։

* *

Մա մէսէրրէթ խապէր ալտըղըմըզա կէօրէ, կէչէնլէրտէ իշար իթտիկիմիզ իւզրէ, Պէյօղլուտա, միւճէտտէտէն ինչա օլունան Ասորի քիլիսէսի եանընտա, պիրտէ մէքթէպ ինչասը իչին, Մ. Զարիֆի հաղրէթլէրի թարաֆընտան վատ պույրուլան պին ատէտ լիրայի Օսմանիէնին 400 ատէտի, էվրօբատան վարիա օլան քէնտի էմրլէրի մուճիպինճէ, մաղազալարընտան, պու տէֆա, Ասորի Վեհ. Կաթողիկոսու էֆէնտի հաղրէթլէրինէ թէսլիմէ հիմմէթ պույրուլմուշ տուր։

Իմտի, Միւսիւ Զարիֆի կիպի պիր զաթը ալիճէնապըն շու ֆազիլէթի, տէյիլ պիր գավմա, իլա, թէքմիլ ճէմիյէթի պէշէրիյեէեէ հիւսնի իպրէթ օլմագըղա շայէսթէ օլուպ, վէ ինթիշարը զիեայի ուլումատս տայիր պուլունտուղունտան, ինսանիյեէթնամընա օլարագ, թագտիսի թէշէքքիւր իտէրիզ։

* *

Հէմշէհրիմիզտէն ուղթօր Կարապետ էֆէնտի Իսպէնճեան, պու տէֆա քէնտի ուղթօրլուդ տիպլոմատընը թահսիլ իտէրէք. Դայսէրիյեէեէ կիտէճէկլինտէն, մամլիմնու նիյեէ իշար իլէ, հէր քէս թարաֆընտան հիւսնի գապուլիյեէթ պուլաճաղը միսիլու, քէնտիսինին տախի, սանաթը, ճէմիյեէթի պէշերիյեէեէ, հիւսնի խըտմէթ իլէ, պատիի մէմնունիյեէթ օլաճաղընը, գավիէն մէէմուլ իտէրիզ։

Վագթա մուվաֆքզ չօղ իշլէրտէ, վէ ալէլխուսուս թահսիլի ուլում ու ֆիւնուն ճիհէթինտէ, հէմ շէհրիէրիմիզ իւզէրինտէ, պիսիք թէգատիւմ կէօրիւմէքտէ օլտուղու կիպի, տօգթօրլարըմըզըն տախի, կիւնտէն կիւնէ արթմագտա օլմասընը, պիլ իֆթիխար կէօրմէքտէյիզ։

* *

. . . Խմբագիր,

Մէճմուայը Հավատիս անուն օրագիրն, որ քանի մը շաբաթէ ի վեր վերստին սկսած էր հրատարակուիլ, իմ ստորագրութիւնս կը կրէր իբր տնօրէն–պատասխանատու, թէպէտ անուանական կերպով։

Բայց ներկայիս կը ծանուցանեմ ի լուր Հասարակութեան թէ այսօրուընէ սկսեալ յիշեալ լրագրոյ անօրէնութիւնն ու պատասխանատուութիւնը իմ անձիս չվերաբերիր։

Խնդրելով որ ներկայս հրատարակելու շնորհ ընէք,

Մնամ

18 սեպ. 1881 Պօղոս Բէրէշեան

* *

. . . Խմբագիր,

Յառաջիկայ կիրակի օր, 20 սեպտ. դիւրս Ս. Կարապետ եկեղեցին հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ Սամսթիոյ քարոզիչ Դեր. Տ. Արիստակէս սրբազան արքեպիս[illegible] բարեպաշտ ժողովրդոց։

Ուստի ի գիտութիւն մերազնեայց զայս ծանուցանելով

Մնամք յարգանօք

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Ատենադպիր Ատենապետ

Մ. Յ. Գէորգեան Մ. Ա. Պալճեան

17 սեպտ. 1881

Իսթէնիա

* *

. . . Տէր,

Յառաջիկայ կիրակէ, 20 սեպտ. Թաղիս Ս. Յովհաննէս Աւետարանիչ եկեղեցւոյ մէջ, Դեր. Կարապետ եպիսկոպոս Սերովբեանը հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ, և հետեւաբար քահանայական ձեռնադրութիւն մ'ալ պիտի կատարէ։

Ուստի, Խմբագիր, խնդրեմք ծանուցանել զայս ի գիտութիւն բարեպաշտ ժողովրդոյ և ընդ նմին ընդունել կանխաւ մեր խորին շնորհակալիքն։

Մնամք յարգանօք

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Վ. Ատենադպիր Ատենապետ

Հ. Յ. Էսկէճեան Յ. Բէլէկեան

17 սեպտ. 1881

Կէտիք–բաշա

* *

ԹԱՍԱՀԻՀ

Զարշէմպիհ կիւնքի նիւսխէ միզտէ տէրճ իտիլէն Դայսէրիյէ միւհթաճինի իեանէսի էսամիսինտէ «Բուխարաչօ էֆէնտի էպէեան 200 ղրշ.» օլաճագ եէրտէ «400 ղրշ.» օլմուշ տուր. վէ «Դրիդորիս էֆէնտի Մէրտինեան 50 ղրշ.» օլաճագ եէրտէ «60 ղրշ.» օլմուշ տուր։

ԻԼԱՆԱԹ

Քիւչիւք չէքմէճէտէ, Ալի պէյ չիֆթիլիկի միւլհագ ամբնտան եարըմ Պէրզոս մէրասը, տօղտան սէքիզ սէնէսի աղօտիօս զայէթինէ տէկին միւտտէթ իչին, չէրայիթի մայիւմ վէ այթմրշ ատէտ լիրայի Օսմանի պէտէլ իճար իլէ, թալէպի ի. Հ. թէսլիմատ օլաս, շէհրի հալ բուտինին եկրմի իւչինճի կիւնի պարարը պալիսի վիրիլճէկինտէն զամմ իլէ թալիպ օլանլարըն, էվվ մի մէզքիւրէ գատար թազինէի խասսամ չահանէեէ կէլմէլէրի։

ֆի 13 իյուլ 97 3—3

Վէֆա մէյտանընտա 64 նօմէրօլու խանէտէ սաքին, շէյխ Հասան պէյ հէր նէվի աղրըլարը, եանի պաշ վէ կէօղ, վէ տիշ վէ գուլունճ, միտէ, սանճը, հէր տիւրլիւ հէքլ ու թահամիւլ օլունմազ աղրը վէ սըզրլարը ալֆ վէ իզալէ ի-տէճէկի կիպի, սայիր խասթալըգլարա տախի, վէ խուսուսու իլէ սարա, տիվանէ, մէրագ եա գարա սէվտա, Նիւզուլ, եանի տամլա, աղրը վէ եիւզիւ չարբըլմազ, վէ սայիր իլէլի տիմտղիեէ, վէ սէքէր իլլէթլէրինէ, վէ էքսէրի գատընլարա արիզ օլան եիւրէք չարբընթըսը, վէ պայկընը, վէ չօճուղու օլմասան, էվլատը եաշամասան, վէ սայրը գատըն խասթալըգլարընա, վէ չօճուգլարա արիզ օլան հէվաէ, վէ սայիր չօճուգ խասթալըգլարընա, վէ վէրէմ իլլէթինէ, վէ զաթ իլ ճէպ, վէ էօքսիրիք, վէ պատուր, վէ սըրտաճա վէ ճիմլէ պիլինմազ խասթալըգլարա, վէ ճիմլէ եարալարա, էֆէնտիի միւմտիլէյ ճիւմճամասն մատատ, օգտյուպ, վէ եա պրպաճաղը, մա մանֆիհ միւատէթի գալիլէ զարֆրնտա պ' իղն Ալլահու թաալա էյի օլաճագլարը, վէ միրաճատի իտէճէք խասթէկեան մէմնուն օլաճագլարը իլան օլունուր։ 10—10

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ ՏԱՃԿ. ԼԵԶՈՒԻ

Պ. Պ. Գ-ԼԸ-ՀԵՌՆ

Հեղինակին սոյն գործն երրորդանգամ տպագրուած է Մի.Հէն.տիսեան բնաիր տառերով, յանուն «ՀԵԳԱՐԱՆ և ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ ՕՍՄ. ԼԵԶՈՒԻ»։

Գին 5 ղուրուշ։

Կը գտնուի ամէն Հայ գրավաճառաց քով։

Կեդրոնատեղին է Դաֆֆաֆեան դրատուն։

ՄԻՆԱՍ ՁԵՐԱԶ

ԳՐԻՉ ԵՒ ՍՈՒՐ

Արամեան տպարանէն ելած այս հեղինակութիւնը նուիրուած է Հայ մայրերուն։ Բանասիրական և փիլիսոփայական բազմաթիւ յօդուածներէ զատ, կը պարունակէ ընդարձակ և հետաքրքրաշարժ ներածութիւն մը, որոյ գլխաւոր նիւթերն են. —Դրական էջերու յարուցած պայքարն, Ս. Ոսկեանեանի մի անտիպ նամակն ի նպաստ աշխարհաբարեանց. 1855ի Պատրիարքական հրամանքն ի նպաստ գրաբարեանց Կովկասեան լեզուփոխութեան պատմութիւնն, Վարժապետական խնդիր, Արարատեան ընկերութեան ծագումն, լեզուի բարենորոգում, հեղինակին ազգային պաշտօնով երկրորդ ուղեւորութիւնն յԱնգղիա, տեսակցութիւնք Անգղիացի Մրէնսիլլն գրագէտին հետ, Անգղիոյ Զինկեանէներու լեզուին զարմանալի նմանութիւնք Հայերէնի հետ, Ֆրէնսիլլնի Հայերէն սովրին և ի նպաստ Հայերէնի գրած նամակն, լեզուապայքար, Անանիա և Արամազդ, Դարագաշեան և Բէչեան, և.ն. և.ն։

Կը ծախսի Պօղոս բոլոր Հայ գրավաճառաց քով։ Ղալաթիա Դուվիսան խանին եաեր 23 թիւ Խաչատուրեան և Վրայրի թղթավաճառանոցը։ Բերա Դիւնելի դիմացի գրատունը։ Դին 8 ղրշ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ ԵՒ ԳՐԱՏՈՒՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Յ. ՁԱԳԸՐԵԱՆ

Գալաթա, Դարագիւղ մաքսատան փողոց, թիւ 16

Սոյն նոր բացուած թղթավաճառանոցին մէջ կը գտնուին գրասենեակի և դպրոցական ամեն տեսակ պիտոյք. Հայերէն և օտար լրագիր. սիկարի թուղթ, նաև նորահնար «Դուպան» ըսուած կօշկաներկը. խիստ չափաւոր գիներով։

پادشاهانه وقف نامه‌سی صاحب‌لری خان نومره‌سی

ՊԱՇՏԵՊԱՆ ՕՂԼՈՒ ՎԷ ԳՈՒՄ.

Ստամպոլ Ռիզա փաշա խան Ն: 3

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՍԻԿԱՐԻ ԹՂԹԻ

Ս. Զ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ. ՌԻԶԱ ՓԱՇԱ ԽԱՆ ԹԻՒ 3

Այս անունով նոր գործարան մը բացուած է Ռիզա փաշա խան թիւ 3 սենեակը, ուր կը պատրաստուին խիստ մեծ խնամով և աժան գնով ամէն տեսակ ազնիւ թուղթ Մարսիլիայէն յատկապէս բերուած ընտիր տեսակաց վրայ։

Գործարանիս վարչութիւնը պատրաստ է մայրաքաղաքս գտնուած գօմիսիոնճիներու հետ բանակցիլ և անոնց ուզած տեսակաւ թուղթ պատրաստել. նոյնպէս պատրաստ է գաւառներէն այս մասին յանձնարարութիւններ ընդունիլ եւ որոշեալ ժամանակին յանձնել, ինչ քանակութեամբ որ ուզեն։

Վարչութիւնս սոյն ձեռնարկութեան հետ բարեգործութիւնն ալ միացնելովզելով, որոշած է վաճառման արդիւնքին 3 առ 0 օր Ազգ. Հիւանդանոցին և Միացեալ ընկերութեան նուիրել կէս առ կէս։

Վարչութիւնս կը յուսայ որ ճաշակի տէր և ազգային կարեւոր հաստատուութեանց նպաստելու փափաք ունեցող ազգայինք պիտի փութան առևտուրի փորձ մ'ընել այս գործարանին հետ, զորս բոլոր ամենայնի զոհ ընելու համար ջանք և աշխատութիւն չպիտի պակսին։

Դ'կը ծախսի ամէն ծխավաճառաց քով։

Կեդրոնատեղին է Ռիզա փաշա խան թիւ 3 սենեակը Ս. Զ. Պարտիզպանեան և Ընկ. Գործարանը։

ՏՕԳԹՕՐ

ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Տօգթէօրու միւմանլէյհ, սալըգը վէճճ իւզրէ, եալընըզ ֆըրէնկի վէ պէլ սօուգլուղու, վէ ումումի այէթթը թէնասիլիեէեէ (ծննդական գործարանաց վերաբերեալ), վէ իտարար եօլլարընա տայիր խասթալըգլարա տիւշար օլանլարըն էմրի թէտավիլերի իչին, հէր կիւն սաաթ տէօրթէն օնա գատար, Պաղչէ գաբուսունտա Հայիտիյէ թիւրպէսի սրրասընտա վագը 32 նիւմէրօլու Սինապեան Վիչէն էֆէնտի էճզամանէսինտէ, վէ բազար կիւնլէրի տախի, Պէյօղլունտա Սապըղ ազաճը ճատատէսինտէ վագը 27 նիւմէրօլու քէնտի խանէսինտէ, քէյֆիպզէրի գապուլէթմէքտէ տիր։

Եիւզէ կ'ուզէլիք վերմէք իչին, իւմի սըհհէթէ մուվաֆֆըգ սուրէթտէ պիր ինՊու թէրթիպ բատան չօղ զէլիք վէ

ՖՐԷՄ ՏԷ ՐՕԶ ՏԷ ԼԱ ՎԻՐԺԻՆԻ

ՖՐԷՄ ՏԷ ՐՕԶ ՏԷ ԼԱ ՎԻՐԺԻՆԻ

ԳՐԷՄ ՏԷ ՐՕԶ ՏԷ ԼԱ ՎԻՐԺԻՆԻ

վերմէքտէ տիր։

Թօալէթէ տայիր օլան պու կիւզել թէրթիպ իլէ, պիսիք զաթլարը իչթիհազը չէ. տիտ իլէ պէք լէմմէքտէ օլտուգլարը լէթաֆէթ, կէրէք լեհհեէեէ վերէք ումուզլարա, գօլլարա վէ էպէրքէ, բէք ալէ վերիլէպիլիր։

Եալընըզ Պրէթուարթ վէ գումֆպարիգասընտա թէրթիպ օլունուպ, վէ թիւրքիատա տէբօղիթօսու իսէ, եալընըզ միւսիւ Զերվաթի վէ Ֆացէանընն Գալաթատա Ատա խանընտա վագը մաղազասը տըր։

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 29 սեպտ.

Նկիւիզ	գօնսօլիտի	99-1/4
Էսկամը	Ումումիէ այըլտը	15-3/4
»	» գարանտը	16-
1865	Իսթիգրազը	18-5/8
1869	»	18-
1871	»	77-1/4
1872	(Պօնտիւ Թրէզօր)	29-1/2
1873	»	18-
Օսմանլը	Պանգասը	19-1/4
Ռուսիա	իսթիգրազը 1873	91-3/8
Մըսրը	իսթիգրազը պիրլէշմիշ	75-3/8
»	իմթիեազը (շլմէնտը.)	97-3/8
Տէվլէթի	Ալիէնին 1877 իսթիգրազը	92-1/4
Տաիրա	սանիէ	75-3/8
Մըսրը	Բէյլիտ իսթիգրազը	95-
1877	Մաճարիսթան էսկամը	102-
	ամպիս Բարիզ	—

Բարիս, 29 սեպտ.

Ֆրանսըզ	ֆոնտսու 3 %	89 60
»	» 5 %	116 20
Էսկամը	Ումումիէ այըլտը	16-22 1/2
»	» գարանտը	16-35
1865	Իսթիգրազը	94-
1869	»	91-
1873	»	91-
Ռումէլի	շըմէնտը. Թահվիլա.	54 25
Օսմանլը	Պանգասը	745-75
Դրէտի	Լիոնէ	953-
Ռուս	ֆոնտսու 5 % (1877	93-3/4
Ռուսիանըն	Շարք իսթիգրազը	93-
Իթալիա	ֆոնտսու	90-50
Մըսրը	իսթիգ. պիրլէշմիշ	385-
Իսպանեա	խարիճի իսթիգրազը	26-1/4
Դամպիս	Լօնտրա իւզէրինէ	25-34

Բարիս, (Պուլվար) 29 սեպտ.

Ֆրանսըզ	ֆոնտսու 5 %	116-30
Էսկամը	Ումումիէ	16-35

Վիէննա, 29 սեպտ.

Լօնտրա	իւզէրինէ գամպիա	117-80
Ռումէլի	տէմիր եօլ թահվիլաթը	25-60

ԴԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԼԸ

Էսհ. Ումմ.	սեպտ. 17 ագլմ. գբ.	17-12
» »	ոսպտ. 18 սպհ. աչ.	17-11
» »	Լէն եիւքսէք	17-12
» »	Լէն աշաղը	17-11
» »	Սաաթ 5 տէ	17-15
1863	Իսթիգ. (Մուքօն) 6 % ֆ.	93-
1865	» » 6 % ֆ.	89-1/4
1869	» (Բինար) 6 % ֆ.	89-
1872	» (Պօնտիւ Թրէզօր	28-
1873	» (Բինար) 6 % ֆ.	88-1/2
Ռումէլի	շըմէնտրֆէր	52-1/2
Բաբոր	ղուրուշ	67-
Հէվալէսիզ	»	63-
Ագշէ	ֆայիզի %	9-

ԱԳՏԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵՌԸ

Դրէտի ժէնէրալ 6 %	7-15
Մօսիէթէ ժէն 6 %	5-16
Իսթանպոլ Պանգասը	11-32
Մօսիէթէ Օթման	4-12
Թրամվայ 5 %	382-1/2
Լավրիսմ (մասէն)	147-1/2

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՐԻԱՋԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտան	Ղ. Փ.
Ինկիլիզ լիրասը	109-1
Ֆրանսըզ ալթունու	87-
Բոլ	89-20
Դրիմից ալթունու	51- 5
Պէլեաղ մէճիտիյէ	107-17
Մէթալիք	204-
Պէշլիք	207-3/4
Ալթընը	125-1/2
Պագը	680-
Գարպօն գայիմէսի գարիք	869-

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ՐԻԱՋԱՍԸ

Լէն եիւքսէք	1080-
Լէն աշաղը	1080-
Սաաթ 5 տէ	1080-

ՍԱՀԻՊ ԼԱՉԷԹԱ—ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ